

Broer en zus poseren voor de tempel in Luang Prabang.

Op reis door Azië 80 dagen een tandje lager

In deel 2 van deze serie over reislustige ouders die het aandurven om mét jonge kinderen lange tijd naar het buitenland te gaan: Luuk en Renate. Zij ontvluchtten een paar maanden de *rat race* in ons land en trokken met zoon Per (3½) en dochter Ike (1) rond in Thailand, Laos, Vietnam en Cambodja.

Zo'n twee jaar geleden ontstaat op Bali een plan. Gevoed door onze liefde voor reizen, nieuwsgierigheid, behoefte aan een tijdje zonder de Nederlandse hectiek en waarschijnlijk ook de roes van Bali zelf. Voordat Per naar de basisschool gaat, willen we graag nog een keer van een heerlijke vakantie en van elkaar genieten. Nu is het dan eindelijk zover!

Dag 1: Dusseldorf – Frankfurt – Bangkok Vliegende start

Ik kan over de eerste vlucht van vijftig minuten een heel romantisch verhaal ophangen, maar eerlijk is eerlijk: Ike heeft direct na het opstijgen veel last van haar oren en stopt pas met krijsen als we weer vaste grond onder de voeten hebben. Gelukkig vond Per vliegtuigen op tv en in kleurboeken al helemaal geweldig. Hij is nu écht een *die hard* fan. Taxiën? Glimlach. Accelereren voor de start? Lach van oor tot oor. Los van de grond? Glimmende ogen en opgewonden hupjes. Landen? Yes! Hij kijkt nu al uit naar de tweede vlucht.

Dag 8: Koh Tao (Thailand) Even wennen...

Nadat we in Bangkok zijn geacclimatiseerd, is het tijd voor het eerste belangrijke onderdeel van de trip: even lekker uitrusten. Dus op naar zon, zee en strand! Eenmaal op Koh Tao blijkt dat wennen aan het ritme toch wat langer duurt dan we dachten. Niet zozeer het tijdsverschil, maar de reis zelf en de veranderde

Acclimatiseren op Koh Tao. In Nederland is de winter echt begonnen.

omgeving hebben een flinke impact op ons. En het feit dat we nu ineens 24/7 bij elkaar zijn. Maar langzaam komen we in het Thaise ritme. De kinderen slapen heerlijk. Ze worden dan wel rond half zeven wakker, maar dat is een goede reden om te ontbijten als het nog een beetje fris is. En rustig. Daarna is Ike alweer aan een slaapje toe en gaat een van ons met Per iets doen. Geen ellenlange hikes of boottochten, maar simpelweg even naar de supermarkt om appelsap te kopen.

Dag 14: Koh Tao – Hua Hin – Chiang Mai (Thailand) Reageerbuisolifantebaby

Vandaag gaan we naar het Elephant Conservation Center in Lampang. Tijdens de tour rijden we op olifanten en zien we ze in bad gaan. We nemen een kijkje in het trainingscentrum voor mens en olifant. Per heeft daar een hoop lol met olifantje Ai en haar moeder, die hem nieuwsgierig (of waarschuwend?) met haar slurf op zijn hoofd tikt. Ai staat trouwens voor *Artificial Insemination*. Het olifantje is namelijk de eerste kunstmatig verwekte olifantebaby in Thailand!

Dag 34: Luang Prabang – Nong Kiau (Laos) Bergwandelen een ramp? Welnee

Na een aantal dagen in Luang Prabang – we zijn verliefd op deze stad! – zitten we nu in Nong Kiau. Avontuurlijk als we zijn, begint het erg te kriebelen. Want de omgeving hier leent zich perfect voor een bergwandeling van een paar dagen, ook wel trekking genoemd. Maar... hoe combineer je dat met twee kinderen? Die vraag stellen we bij een boekingsbureautje voor ecotoerisme. De dienstdoende gids kijkt naar Per en Ike, die zich op dat moment ontpoppen als droomkinderen; ze zijn lekker rustig aan het spelen. Hij zegt dat hij graag een tour voor ons wil samenstellen. Het is even wennen, maar daarna vindt Ike de trekking schitterend. Ze slaapt zelfs veel in de rugdrager! Per vindt het nóg mooier en is na een uur of twee dikke vrienden met onze gids Home. Hij kletst Home (in het Nederlands!) de oren van zijn hoofd. Home leert 'm het kampvuur gaande houden en maakt zwaarden van stokken. *Friends for life.*

Nong Kiau: gids Home wordt snel dikke vrienden met Per. Fikkie steken, bruggen bouwen...

Per voert olifantje Ai en haar moeder in Thailand.

IKE GEEFT OVER EN RENATE ZIT ONDER. ZE NOEMT HET EEN SMALL PROBLEM

Bergtocht deel 2

De trek is misschien wel de mooiste ervaring tot nu toe. Per loopt vol enthousiasme het grootste deel zelf en zit daarna bij mij op de schouders honderduit te vertellen wat hij allemaal ziet. Ike lacht vanaf Renates rug enthousiast naar alle verwonderde bergvolken, die zelden blanke kinderen zien. Eten en slapen op een hard matras op planken zonder het comfort dat we meestal opzoeken, levert geen enkel probleem op. Het maakt deze ervaring alleen maar mooier. En we hebben geluk. De kinderen zijn niet vervelend, niemand raakt gewond en we brengen het er als gezin goed van af. Maar het begrip 'geluk' slaat na deze ervaring misschien meer op het feit dat wij in Nederland geboren zijn. Tijdens de tocht worden we flink met onze neus op het feit gedrukt dat Laos echt een Derde Wereldland is.

Dag 42: Nong Kiau – Luang Prabang – Vang Vieng (Laos) Beetje misselijk

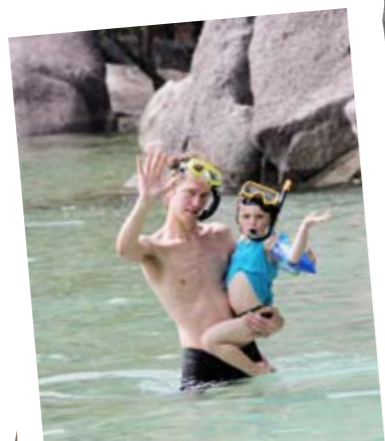
De waarschuwingen over de misselijkmakende rit met veel haarspeldbochten van Luang Prabang naar Vang Vieng nemen we met een korreltje zout. Hoe erg kan een mens ernaast zitten! Want terwijl wij ons vijf uur lang concentreren op andere dingen dan onze maag, geeft Ike na 3½ uur onaangekondigd over. Renate zit onder, maar zegt tegen de chauffeur dat het een *small problem* is. Per blijft rustig tussen de andere reizigers in de minivan zitten, Renate maakt zich in de berm schoon en trekt het T-shirt aan dat ik inmiddels uitgetrokken heb. Vijf minuten later zijn we weer *en route* en ligt Ike rustig te slapen.

Dag 51: Hanoi (Vietnam) Vuurwerk kijken

We komen vlak voor het hoogtepunt aan van Tet – een soort combi van oudejaarsavond en Kerstmis. Een feest dat in totaal soms meer dan twee weken duurt. 's Avonds bereiden we tijdens de pizzamaaltijd (je wordt minder kritisch als bijna alle restaurants vanwege de feestelijkheden zijn gesloten) de kinderen vast voor op de nacht. Na het eten vroeg naar bed, Renate en ik kijken nog wat tv en daarna gaan we in het donker met z'n allen het vuurwerk bewonderen. Met Ike in de rugdrager (die ook als buikdrager gebruikt kan worden) en Per als een soort angstig aapje aan mij vastgeklemd, gaan we om half twaalf richting het vuurwerk. Dat gaat er netjes aan toe. Nergens rotschies met gillende keukenmeiden, geen openbare dronkenschap. Over het vuurwerk kunnen we kort zijn: echt schitterend! Zelfs Per neemt na tien minuten de harde knallen voor lief en kijkt zijn ogen uit. >

Lievelingsdier? Thaise puppies!

Per snorkelt alsof hij nooit iets anders gedaan heeft.

Dag 59: Hoi An (Vietnam)

Korte lontjes

Blijkt toch dat onze laatste verplaatsingen hun tol hebben geëist. De eerste-dagen in Hoi An zijn we niet echt een harmonieus gezin. Per zit erg in de waarom-fase, blijft vragen en combineert dat met een grote mond. Daarnaast heeft hij de aan- en uitknop van zijn oren ontdekt (het woord 'ijsje' komt wel altijd aan trouwens). Ike wordt steeds mondiger en maakt haar wil af en toe erg meisjesachtig duidelijk: heel hard gillen. Ons lontje wordt steeds korter.

Toch vinden we een dag mét kinderen hier gemiddeld altijd mooier dan een dag zonder kinderen. Intens is een goede omschrijving. Even met z'n allen stoeien op bed of de gelukkige blik als iemand weer een hondje ontdekt, is onbetaalbaar.

Dag 63: Nha Trang (Vietnam)

De klapper van de week

Als je in Nha Trang bent, doe je ook een boottocht naar de vele eilandjes in de buurt. Vandaag kiezen we voor een snorkeltrip. De tocht, het strandje en het snorkelen zijn een succes. De bemanning is verbaasd dat Per ook gaat snorkelen. Renate laat onze zoon - heel stoer - in de ruwe zee de mooiste vissen en koraal zien. Maar de climax van de waterpret is zonder twijfel het kinderparadijs Phu Dong Water Park, vlak bij ons hotel.

PER HEEFT DE AAN- EN UITKNOP VAN ZIJN OREN ONTDEKT

Met als klapper van de week een groene, dichte glijbaan waar je met een band af knalt en drie supersnelle rechte glijbanen in geel, rood en blauw. Met zo'n tien andere toeristen zijn wij de enige bezoekers. De locals vinden het water nu nog te koud (bijna 30 graden!) Per valt 's avonds tijdens het eten op schoot in slaap. Hij heeft een superdag gehad!

Dag 68: Mui Ne (Vietnam)

Andere mindset

We zijn nu zo'n tien weken op pad. In vergelijking met andere mensen die we spreken, is dat een soort speelkwartier. Sommige dolen maanden in Azië rond, vooral als ze halverwege de 20 zijn en koudwatervrees hebben voor het werkende leven. Maar soms, als we met 50'ers spreken die er drie weken tussenuit zijn, voelt onze reisduur als een eeuwigheid.

Een van de belangrijkste dingen bij het reizen met kinderen is wat ons betreft je *mindset*. Zonder erg zweverig te willen klinken, is accepteren dat dingen komen en gaan erg belangrijk. Dat Per nu loopt te bokken, betekent niet dat hij dat nog steeds doet als we straks de bus in gaan. Dat Ike zich krijsend ter aarde stort omdat ze de soep niet met haar handen mag eten, betekent niet dat alle andere gasten weg zullen gaan. Wat nu is, is nu.

Een tweede verschil is het tempo van reizen. Vooral als je zonder kinderen al flink en intensief gereisd hebt (twintig uur in een doorgezakte stoel van een trilbus met open ramen over zandwegen van Mexico naar Guatemala: heerlijk...) Op de meeste plaatsen zijn we één of twee dagen langer dan de reisgidsen adviseren. Soms doen we een dagje niets anders dan uitrusten, kleuren, met autootjes spelen, lekker eten en een wasje. Het lagere tempo - korte beentjes gaan nu eenmaal langzamer - is voor ons een mooie toevoeging aan de reis.

Taxi, minivan, touringcar, pick-up truck... De tuktuk is favoriet.

Zit 'kijken niet kopen' dan echt in de Nederlandse genen?

We hebben oog voor dingen uit het dagelijks leven die we anders niet zouden zien. Zo wordt elke mier aandachtig bekeken.

Het ijsje-op-een-rijtje-smeltnmoment van Ike, Loes, Mees en Per.

Dag 74: Bangkok (Thailand)

Enge ziektes

In Saigon krijgt Ike koorts, die na anderhalve dag nog niet zakt en steeds erger wordt. En omdat er in dit deel van de wereld toch wat meer kans op gevaarlijke ziektes is, willen we Ike hier in Bangkok zo snel mogelijk laten controleren. We nemen een taxi naar de binnenstad. Renate en Ike worden met de hoogstnodige spullen gedropt bij een ziekenhuis en Per en ik checken met alle bagage alvast in. Sjouwen blijft toch mannenwerk en Per voelt zich dan ook erg belangrijk en stoer. Ike wordt in het ziekenhuis meteen onderzocht. De dokter is duidelijk: ze blijft vannacht hier. Buisjes bloed worden afgenomen, het Vietnamese shirtje wordt vervangen door een oversized roze pyjama en onze dame krijgt een infuus. Niet leuk om te zien. Omdat niet helemaal duidelijk is hoe het verzekeringstechnisch allemaal in elkaar steekt, beginnen we met een gedeelde kamer. Zeven zieke Thaise kinderen plus snurkende familie brengen ons direct naar optie twee: een privékamer met apart bed voor mama, tv, badkamer en eigen koelkast. De eerste resultaten van de testen zijn oké: geen gevaarlijke tropische ziektes als malaria of knokkelkoorts (ook wel *dengue* genoemd) - trouwens ook overdraagbaar door een mug. Wel een lage ijzerwaarde in haar bloed en aanwijzingen voor een bacteriële infectie. Zoals in Nederland ook kan voorkomen. De behandeling: antibiotica, aansterken en als Ike 24 uur koortsvrij is, kunnen we weer verder.

Uiteindelijk slapen Ike en Renate vier nachten in het ziekenhuis. Per en ik zijn dus op elkaar aangewezen. Dat betekent vooral: taxi, tuk tuk (overdekte driewieltaxi), *sky train* en boot. En samen shoppen, het grootste zeeaquarium van Zuidoost-Azië bezoeken en drie keer per dag gezellig eten tussen de backpackers. Ben benieuwd of hij over vijftien jaar ook nog zo lief vraagt of hij een biertje voor papa mag bestellen.

Dag 78: Koh Chang (Thailand)

Leeftijdsgenootjes

Na de onverwacht lange stop in Bangkok komen we op Koh Chang bij een droom van een resort. Het wordt gerund door een Zuid-Afrikaans stel van in de 50, dat tijdens een vakantie besloot het roer om te gooien en de plek te kopen. Leuk dat er twee andere gezinnen uit Nederland zijn. We merken vooral aan Per dat hij spelen met Nederlandse leeftijdsgenootjes

behoorlijk heeft gemist. Samen met zijn nieuwe vriend Mees haalt hij alle mogelijke trucjes in het zwembad uit. Een ijsje op een rijtje met zusjes Ike en Loes doet moeders (en de uitbaatster van het resort) smelten en vaders meteen naar de camera grijpen.

Dag 80: Düsseldorf

Winterjassen aan

We moeten eraan geloven. We zijn geland in Düsseldorf. Is de thermostaat hier kapot of zo?! De winterjassen die opa en oma hebben meegenomen zien er erg groot en warm uit. Ike wordt met jas aan twee keer zo groot! Op dit moment zijn we druk met bijslapen, wassen, eindelijk weer fietsen, kaas eten en alle plannetjes in ons hoofd langzaam vormgeven. We barsten van de verhalen. We denken terug en verder, ook alweer aan lange reizen. Want in Azië hebben we besloten dat dit geen eenmalige trip zal worden. Eerst maar weer even sparen en nagenieten. ■

In het ziekenhuis in Bangkok gaat het al snel beter met Ike.

Nog meer lezen en zien?
Op 80dagen.nl vind je het volledige weblog van Luuk Kloosterboer. Verder op de site: Het boek 'Falang Noi' (vertaling: kleine westerling), met foto's die tijdens de reis door zoon Per zijn gemaakt. De opbrengst gaat naar een goed doel in Laos.

DOOR HET LAGERE TEMPO ZIEN WE DINGEN DIE WE ANDERS NIET ZOUDEN ZIEN

Iemand een lift naar huis? In Laos is transport af en toe schaars.